ETKİNLİK 3

Kuşaktan Kuşağa Selam: Sözlü Tarih Çalışması

Kültürel İzlerimiz: Selamlaşma · Lise Sınıf Rehberlik Etkinliği

Etkinlik Adı	**Kuşaktan Kuşağa Selam: Sözlü Tarih Çalışması**
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım (tema kazanımı)	Geleneksel selamlaşma ve nezaket biçimlerini kuşaklar arası bir bakışla inceler; bunları günümüz koşullarıyla ilişkilendirerek değerlendirir.
Sınıf Düzeyi	9, 10 ve 11. sınıf
Süre	40 dakika + iki hafta önceden verilen saha çalışması
Araç-Gereçler	• Çalışma Kâğıdı 3A: Sözlü Tarih Görüşme Formu ve İzin Metni • Çalışma Kâğıdı 3B: Gelenek Analizi • İsteğe bağlı: ses kaydı için telefon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	• Etkinlikten iki hafta önce Çalışma Kâğıdı 3A dağıtılır. Öğrencilerden 60 yaş ve üzeri bir aile büyüğü, komşu ya da tanıdıkla kısa bir sözlü tarih görüşmesi yapmaları istenir. • Ses kaydı yapılacaksa görüşülen kişinin izin metnini imzalaması sağlanır. Kayıtlar yalnızca sınıf çalışması için kullanılır ve izin alınmadan paylaşılmaz. • Aile büyüğüne ulaşamayan öğrenciler okulun emekli öğretmenleri ya da çalışanlarıyla görüşme yapabilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı sorar: “Büyükleriniz gençken insanlar birbirini nasıl selamlıyordu? Sizce bugün en büyük fark ne?” Kısa bir beyin fırtınası yapılır.
2. Öğrenciler 4-5 kişilik gruplarda görüşmelerinden öne çıkan bulguları paylaşır.
3. Gruplar Çalışma Kâğıdı 3B'yi kullanarak bir geleneği analiz eder: Geleneğin ne olduğu, hangi değeri taşıdığı, bugün nasıl yaşandığı ve geleceğe nasıl taşınabileceği.
4. Her grup analizini 2-3 dakikada sunar. Ses kaydı izni alınmış görüşmelerden kısa bölümler dinletilebilir.
5. Uygulayıcı tartışmayı yönetir:
   - Hangi gelenekler kendi işlevini bugün de sürdürüyor?
   - Hangileri değişen yaşam koşulları nedeniyle dönüşüyor? Bu dönüşüm bir kayıp mı, uyum mu?
   - Farklı bölge ve kültürlerden gelen selam gelenekleri bize ne kazandırır?
6. Çalışmalar okulda “Kuşaktan Kuşağa Selam” panosu, kısa bir podcast ya da sergi hâline getirilebilir. Paylaşım için tüm görüşülen kişilerin izni alınır.

Kazanımın Değerlendirilmesi

- Grup analizleri ve sunumlar, öğrencilerin gelenekleri kuşaklar arası bir bakışla inceleyip günümüzle ilişkilendirebilme düzeyi hakkında bilgi verir.

Uygulayıcıya Not

- Sözlü tarih görüşmelerinde kişisel veri ve mahremiyete dikkat edilmeli; ad, adres gibi bilgiler yalnızca izinle ve gerekli olduğu ölçüde kullanılmalıdır.
- Gelenekler “eski–yeni” karşıtlığıyla değil, değer ve işlev üzerinden tartışılmalı; farklı kültürel geçmişlerden gelen öğrencilerin deneyimlerine eşit saygı gösterilmelidir.
- Etkinlik tarih, edebiyat ve sosyoloji dersleriyle ya da toplum hizmeti çalışmalarıyla birlikte planlanabilir.
- Etkinlik, okulunuzun sınıf rehberlik programında Sosyal Duygusal Gelişim Alanı / Kişiler Arası Beceriler yeterlik alanındaki kazanımlarla ilişkilendirilerek yıllık rehberlik çerçeve planına işlenebilir.

Bu etkinlik, Millî Eğitim Bakanlığının 2026–2027 eğitim öğretim yılı rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri genel hedefi “Selamlaşma” doğrultusunda Rehberlik Pusulası tarafından hazırlanmıştır. Okulunuzun ihtiyaçlarına göre uyarlayabilirsiniz.

Ad Soyad: …… Sınıf: …… Tarih: ……

Çalışma Kâğıdı 3A: Sözlü Tarih Görüşme Formu

Görüşmeye başlamadan önce görüştüğün kişiye çalışmanın amacını açıkla ve izin bölümünü birlikte doldurun.

İzin	*Bu görüşmenin bir okul rehberlik çalışması kapsamında kullanılmasına izin veriyorum.* *Ses kaydı: ☐ Evet ☐ Hayır Okulda paylaşım: ☐ Evet ☐ Hayır İmza: ……*
Görüşülen kişi	*Yakınlık derecesi / yaşı / büyüdüğü yer (ad yazmak isteğe bağlıdır)*
Soru 1	*Gençliğinizde insanlar birbirini nasıl selamlardı? (Aile içinde, mahallede, okulda)*
Soru 2	*Bayramlarda, düğünlerde, misafirlikte selamlaşma nasıl olurdu?*
Soru 3	*Selamlaşmayla ilgili hatırladığınız bir anı var mı?*
Soru 4	*Sizce bugün selamlaşmada neler değişti? Neleri özlüyorsunuz?*
Soru 5	*Benim kuşağıma selamlaşmayla ilgili ne söylemek istersiniz?*

Ad Soyad: …… Sınıf: …… Tarih: ……

Çalışma Kâğıdı 3B: Gelenek Analizi

Grubunuzun seçtiği bir selam geleneğini aşağıdaki tabloyla inceleyin.

Gelenek	*Seçtiğimiz selam geleneği nedir?*
Taşıdığı değer	*Bu gelenek hangi değeri anlatıyor? (Saygı, misafirperverlik, barışma…)*
Dün	*Geçmişte nasıl yaşanıyordu?*
Bugün	*Bugün nasıl yaşanıyor ya da neden azaldı?*
Yarın	*Bu geleneği geleceğe nasıl taşıyabiliriz? Günümüze nasıl uyarlarız?*